

'Hoog bezoek!'

Toespraak in de Kerstnacht in Schollevaar, 24 december 2008

1. Onopvallende mensen kunnen héél belangrijk blijken!

Een jaar geleden was ze nog 86 jaar, en had nog niemand ooit van haar gehoord. Toen kon ze nog rustig tussen haar kippen, koeien en maïsvelden doorlopen, en in haar kleine dorpje een praatje maken met de burens. Nu is ze 87 jaar, en er zijn in een paar maanden tijd al meer dan 5000 mensen bij haar op bezoek geweest. Wereldberoemd is ze geworden. Om haar kleine huisje staat een groot hek, met een groene metalen poort. In twee tenten zijn permanent politieagenten aanwezig, en zonder afspraak kun je haar niet meer ontmoeten.

Weet u wie ik bedoel? Ik heb het over Sarah Obama, de oma van Barack Obama. Ze woont in West-Kenia, in het dorp Kogelo. De Keniaanse overheid wil van het dorp een toeristische attractie maken. Met Sarah Obama in het middelpunt.

Stel je voor dat u nou één van de inwoners was van Kogelo. En u zou voor die tijd een warme vriendschap hebben opgebouwd met Sarah Obama. Dat betekent dat u dan ook nu, nog steeds, bij haar in en uit zou kunnen lopen. En als Barack Obama op bezoek komt, dan kunt u ook met hem praten. En groot kans dat hij u op allerlei manieren zou willen helpen, uzelf en misschien uw kinderen of verdere familie.

Maar het kan ook andersom. Stel dat u Sarah Obama altijd links had laten liggen. Dat u had gedacht: 'Tja, het is misschien best een aardig mens, maar ik heb het te druk met andere dingen. De maïs moet ingezaaid worden, en de kinderen moeten naar school, en die mevrouw Obama, ach, er zijn heus wel anderen die naar haar omkijken.'

Onopvallende mensen, ze kunnen opeens blijken héél belangrijk te zijn! Het is een onopvallend echtpaar, dat daar aanklopt, in Bethlehem, aan de deur van de herberg, van het nachtverblijf van de stad. Het is een plek waar reizigers konden overnachten, waar hun dieren veilig gestald konden worden en eten konden krijgen, ik stel me voor een soort caravanserai, met een binnenplaats, en een verblijf voor de reizigers. Maar ach, er is geen plaats. Wat jammer nou. 'Nee, toevallig zitten we vandaag net vol.'

2. Je had geen plaats... hoe kijk je daar later op terug?!

Je vraagt je altijd weer af: wat is dat nou geweest? Was er écht geen plaats, of vond die herbergier dat maar lastig, zo'n hoogzwangere vrouw, wie weet wordt er wel een kind geboren, een hoop gedoe... En als je wilt, dan is er toch altijd wel plaats?! 'Joh, schuif een beetje op. Dat kan best.' Stel je nou eens voor, dat die herbergier nog een jaar of dertig, vijfendertig geleefd heeft. En hij heeft Jezus meegemaakt, als Rabbi, als Leraar. Duizenden mensen om Hem heen, en Jezus doet wonderen. Als er blinden bij Hem worden gebracht, dan maakt Hij dat ze weer kunnen zien. Doven kunnen weer horen! Verlamde mensen nemen hun bed op en gaan naar huis. Stel dat die herbergier dat heeft gezien, en hij heeft horen vertellen, zo, in de menigte: 'Waar komt Hij toch vandaan?'

'Ja, uit Nazareth, maar ze zéggen dat Hij daar niet geboren is. Het schijnt dat Hij in Bethlehem geboren is. Ja, dat was nog een heel verhaal, want er was toen geen plaats in de herberg, ze zijn toen maar naar een stal gegaan, of naar een grot of zoiets.'

Je zal het maar hóren, als herbergier! En opeens komen dan al die herinneringen weer boven, ook aan die vreselijke dag, toen de soldaten van koning Herodes het dorp binnenvielen, en jongetjes kwamen vermoorden, kleine kinderen. Want er zou een koningskind tussen zitten, zei men. Toen begreep je dat niet, maar nu denk je: 'Dat moet Hij dus geweest zijn, Jezus! Zou Hij dan inderdaad een Koningskind zijn, Zoon van God, de Messias, Verlosser van de wereld?'

Hoe zou u zich gevoeld hebben, als herbergier, of misschien herbergier-in-ruste...? 'Heb ik dat gedaan? Heb ik dat echtpaar aan de deur laten staan? Had ik geen plaats voor de Redder van de wereld?'

3. God verlangt ernaar dat we Hem vrijwillig liefhebben

Wat denkt u: is het toeval geweest dat er voor Jozef en Maria geen plaats was in de herberg? Nou, de vraag stellen is hem beantwoorden: natuurlijk was dat geen toeval. Wat er toen gebeurde, in Bethlehem, dat laat zien hoe het in deze wereld is. Uiteindelijk, als het erop aankomt, is er voor God geen plaats. Ja, misschien tóch wel, maar dan ergens in een stal, aan de zijlijn.

En nu word ik maar even héél persoonlijk. Welke plaats geeft ú God, in úw leven? Als u dat nou eens even heel eerlijk onder ogen ziet? En dat geldt ook voor mijzelf. Je kunt het gewoon uitrekenen: wat is de tijd die je geeft aan de krant, aan de tv, aan internet, aan de X-box, aan ál die dingen... en de tijd die je apart zet voor God? Om stil te worden, om te bidden, om uit de Bijbel te lezen, om gewoon eens even rustig te luisteren naar mooie

muziek waarin God wordt geëerd, de tijd om ook in de kerk te komen?

Weet u, ik ben zo blij dat we hier zijn, vanavond. Dat u hier bent, dat jij er bent! Want deze avond betekent een nieuwe kans! Vanavond hebben we deze tijd apart gezet voor God. Dat kán dus! Je kunt God binnenvragen in je leven, en Hem uitnodigen, niet om een plaatsje in te nemen aan de zijlijn, maar in het centrum! De centrale plaats! 'Here God, U bént toch de belangrijkste?! Wilt U ook in mijn leven de belangrijkste worden?'

Als u die stap zet, dan heeft u exact begrepen waar het met Kerst om draait. Want het is Gods verlangen dat we vrijwillig ons openen voor Hem. Vrijwillig! Vanuit ons hart!

Toen God naar deze aarde keek, toen zag Hij hoe het misging. En ik hoef u dat niet uit te leggen, we kunnen dat elke dag op het journaal zien, hoe het misgaat. Hoe deze wereld bloedt uit duizend wonden. En Gods hart bloedde mee. Want zó had Hij het nooit, nooit, nooit bedoeld. God zag mensen die hun eigen weg gingen, mensen die Hem in de steek lieten, mensen die Zijn geboden aan hun laars laptten, geboden om elkaar lief te hebben, geboden om goed te zorgen voor deze schepping. God zag mensen die Hem de rug toekeerden. En toen kon God drie dingen doen.

Barack en Sarah Obama

Ten eerste: God kon ook ons als mensen de rug toekeren. Gewoon, deze wereld vergeten, of vernietigen, en ergens anders iets nieuws beginnen. Maar dat kón God niet, dat wilde Hij niet, want God houdt van ons! Onvoorstelbaar, maar waar! Hij houdt van ons, zielsveel! We hebben het gelezen, de engelen hebben het gezongen: 'Vrede op aarde voor alle mensen die Hij liefheeft!' Hij heeft in mensen een welbehagen! Dus dat viel af.

Tweede optie. God kon ook in al Zijn glorie naar deze wereld toekomen. Omringd door ál die engelen, die ook in de Kerstnacht te zien waren. In majesteit, blinkend in luister, zou Hij kunnen neerdalen. En als Hij dát doet, réken maar dat fédereen voor Hem op de knieën gaat! Als Hij komt, in ál Zijn macht en heerlijkheid, dan móét je wel buigen! Maar God dacht: 'Als Ik dat doe, als Ik dat nú al doe, dan geef Ik mensen niet een vrije keuze. Ik wil dat mensen vrijwillig van Mij houden. Ik wil dat mensen Mij vrijwillig ontvangen in hun leven, dat ze Mij vrijwillig de eerste plaats geven.'

En daarom koos God voor de derde optie. Hij kwam naar deze aarde als Mens. Als een gewoon mens, onopvallend. In alles gelijk aan ons, behalve op één punt. Jezus stond bloot aan dezelfde verleidingen als wij, maar Hij bezweek er niet voor. Nooit!

4. Vandaag klopt Jezus aan de deur van ons hart. Is er plaats voor Hem?

In de Kerstnacht kregen wij als mensen hoog bezoek! Maar het was hoog bezoek incognito. Even onopvallend als Sarah Obama tot een jaar geleden. En de vraag is: wat doen wij met Jezus? Hij heeft die ónvoorstélbare stap gezet: Hij is van de hemel naar de aarde gekomen! In Jezus is God Zélf naar deze wereld gekomen! Waarom? Om ons te redden! Al onze zonden, alles wat er zit tussen God en ons, al ons falen, Hij heeft het op Zich genomen en Hij is ermee haar het kruis gegaan. Hij heeft daarvoor de straf gedragen, en Hij zegt: 'Als je gelooft in Mij, en je bidt om vergeving, dan was Ik jouw leven hélemaal schoon! Alle schuld is dan wég, voorgoed!'

En áls Jezus dan terugkomt, want ik weet niet of u zich dat bewsut bent, maar Jezus zal terugkomen, op een dag – en dan niet als een Kind in een kribbe, maar dan wél in volle glorie, met miljoenen engelen om Hem heen – áls Hij dan terugkomt, en we zijn al met Hem bevriend geraakt, Hij hééft dan de eerste plaats gekregen, wat is het dán goed. Wat is het dan heerlijk om Hem te zien, oog in oog! Je moet er toch niet aan dénken dat je Hem dan altijd hebt áfgewezen?!

Op de deur van de herberg in Bethlehem werd geklopt. Vanavond wordt er opnieuw geklopt, aan de deur van uw hart. U geeft toch Jezus wel de béste plaats? Wat zou je ánders kunnen? Bij de Messías? Bij God Zelf, die Mens geworden is?! Alleen het állerbeste is toch goed genoeg voor God?

5. Alleen het beste is goed genoeg voor God!

De eigenaar van een drukkerij vertelde jaren geleden eens het volgende: 'Begin december kwam een sjofel gekleed mannetje mijn kantoor binnen. Ik zat tot over de oren in het werk en daar kwam me deze onbekende vragen of ik een drukwerkje voor hem kon maken. Het moest dienen voor een kerstbijeenkomst. Hij had maar honderd exemplaren nodig van twee liederen die hij gedrukt wilde hebben, namelijk de Engelenzang ('Ere zij God') en Stille Nacht.

Uitdrukkelijk voegde hij er aan toe, dat het niets bijzonders hoefde te worden, want hij kon er maar weinig voor betalen. Of dat kon en wat het hem zou kosten? Mijn eerste gedachte was hem af te schepen met de mededeling dat ik geen tijd had, maar ik kón daar eenvoudig niet toe komen en beloofde hem dat het een dag voor Kerst klaar zou zijn. Toen hij weg was, moest ik nog telkens aan die armoedige figuur denken en gek, maar mijn werk wilde niet meer vlotten. Steeds klonken zijn woorden in mijn hoofd: "De Engelenzang en Stille Nacht, maar het hoeft niets bijzonders te worden!" Maar de zetmachines wachtten en de persen moesten draaien, anders kwam ik nooit klaar en dus probeerde ik het bezoek te vergeten en me met mijn werk bezig te houden.

Toen ik 's avonds mijn boeken zat bij te werken, raakte ik weer aan het denken en dromen. Mijn gedachten zwierven naar een ver verleden en stonden stil bij een oude monnik

in een witte cel. Hij was al jaren lang bezig met het overschrijven van de Bijbel en juist gekomen aan het Kerstevangelie. Dat moest beginnen met een heel bijzonder mooi uitgevoerde hoofdletter, een miniatuurtje zoals hij er nog nooit een getekend had. Hij doopte zijn penselen in het felste rood, in het diepste blauw en het glanzendste zwart. Soms onder het tekenen was het of de oude man de vleugelslag

van de kerstengel hoorde. Eindelijk was het werk af. En wie na eeuwen dit kunstwerk ziet, bewondert nog de volmaakte schoonheid ervan. Maar de monnik legde zijn penselen neer, keek nog eens naar het resultaat van zijn ingespannen arbeid, zuchtte en zei droevig: "Broddelwerk is het, Here. Maar U weet dat ik het niet beter kon."

Daaraan dacht de drukker, en toen stond weer in levende lijve voor hem dat mannetje met zijn Engelenzang en Stille Nacht en de opmerking dat het niets bijzonders hoefde te worden.

De volgende dag wilde de drukker aan het werk gaan, er lag zóveel te wachten. Maar daar dreunde door zijn hoofd: 'Niets bijzonders!' 'En toen', zo vertelt hij zelf verder, 'ben ik papier gaan uitzoeken voor dit werk, mooi papier, en ik ben gaan zetten de Engelenzang en Stille Nacht. Ik koos een paar mooie, bijzondere hoofdletters en ik drukte de honderd exemplaren met veel zorg en in verschillende kleuren.

Vraag niet hoeveel tijd dit vroeg, maar daar dacht ik niet aan. Ik probeerde in mijn werk iets te leggen van het blauw van de nachtelijke hemel, de gouden glans van engelenvleugels en het rood van de liefde van God in Christus.

De dag voor Kerstmis kwam het mannetje zijn drukwerk halen. Hij stond verstomd over de uitvoering en wilde me ook geld geven, gèld voor de Engelenzang en Stille Nacht. Bedanken wilde hij ook, maar ik kon zelfs geen dank accepteren. "Nee man," zei ik met een zucht, "'t was niets bijzonders geworden, eigenlijk maar broddelwerk, maar God weet dat ik het niet beter kon!"

De beste plaats voor Jezus! Alleen het allerbeste is goed genoeg voor hem!
Heer, U bent welkom! Van harte welkom!
Amen.